KANSALLISGALLERIA •

LAUSUNTO

29.10.2020 dnro 183/024 /2020

Eduskunta
Sivistys- ja tiedejaosto

Asia: HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Sivistys- ja tiedejaosto on pyytänyt Kansallisgallerialta lausuntoa vuoden 2021 talousarvion valmisteluun liittyen, erityisesti Taidetestaajat –hankkeen osalta.

Taidetestaajat on Kansallisgallerialle merkittävä taidekasvatus- ja yleisötyön kehittämishanke, joka tukee tehtäväämme kaikille avoimena kansallisena taidemuseona. Taidetestaajien vierailut alkoivat kolmessa museossame syksyllä 2017 ja jatkuvat näillä näkymin 2021 kevään loppuun, johon mennessä Taidetestaajat on tuonut yhteensä **n. 35 000** kahdeksasluokkalaista kaikkialta Suomesta kolmeen museoomme. Kansallisgalleria on koko hankkeen ajan tarjonnut nuorille toiminnallisen museovierailun suomen ja ruotsin kielillä.

2017-2020 toteutuneet[1]	vierailijaa/opetusryhmää
Ateneum	11 208 / 576
Kiasma	11 681 / 579
Sinebrychoffin taidemuseo	5 875 / 287
	28 764 /1 422

2020 syksy-2021 kevät, käynnissä	
Ateneum (2021 kevät)	n. 2000
Kiasma (2020 syksy)	n. 2000
Sinebrychoffin taidemuseo (2020s+2021k)	n. 2000
	n. 6000

Avustus (2017-2020 100% Suomen Kulttuurirahasto + Svenska kulturfonden, 2020-2021 50% Suomen Kulttuurirahasto + Svenska kulturfonden ja 50% eduskunnan myöntämä valtionrahoitus)

2017-2021 **10e/toteutunut vierailu**

Avustuksella (10 €/toteutunut opiskelijavierailu) on katettu seuraavat kulut:

- Koordinointi: yksi 50% koordinaattori / vuosi
- Oppaiden palkka: n.13 tuntipalkkaista opasta + 3 draamapedagogia / vuosi
- Vierailevien taitelijoiden palkkio
- Kouluille suunnattujen perehtymisaineistojen tuotanto
- Työpajamateriaalit

[1] Suunnitelmissa yht. 33 364 vierailua / 1 555 opetusryhmää, mutta kevään 2020 covid19-tilanteen vuoksi yht. 4600 oppilaan /133 opetusryhmän vierailu peruuntui.

KANSALLISGALLERIA

LAUSUNTO

29.10.2020 dnro 183/024 /2020

Mistä taidetestaajat tulevat

Taidetestaajat opettajineen ovat saapuneet Kansallisgalleriaan kaikista maakunnista. Kahden vierailun mallissa 2017-2020 pääpaino oli Kansallisgallerian toiveesta sellaisissa maakunnissa, joista on pitkä matka Helsinkiin, esim. Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Kainuu, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo, Kymenlaakso, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Pirkanmaa. Nyt lukuvuonna 2020-2021 hanke jatkuu yhden vierailun mallina, joka tuo museoihimme nuoria taidevieraita Uudeltamaalta.

Taidetestaajat Kansallisgalleriassa

Ateneumin, Kiasman ja Sinebrychoffin taidemuseon päätavoitteet Taidetestaajat-hankkeessa ovat museoiden ja taiteen tekeminen nuorille lähestyttäväksi, nuorten osallisuuden kokemuksen edistäminen sekä ryhmälähtöisten menetelmien kehittäminen ikäryhmälle sopivaksi. Yhteistyö ja verkostoituminen koulujen, Suomen lasten ja nuorten kulttuurikeskusten liiton, yliopistojen sekä muiden taidetoimijoiden kanssa ovat tukeneet tavoitteiden toteutumista.

Vaikka Taidetestaajat-hankkeen mittakaava on suuri, on toteutustapa Ateneumissa, Kiasmassa ja Sinebrychoffin taidemuseossa ihmisläheinen. Jokaiselle luokalle on järjestetty toiminnallinen opastus tai draamakierros, jota vetää ammattitaitoinen taidekasvattaja-opas. Kaikkiin käynteihin on kuulunut myös osallistavaa tekemistä, työpajoja tai taiteilijatapaamisia sekä perehtymisaineistoja käytetäväksi ennen ja jälkeen museovierailun. Keskeisintä on saada oppilaat kiinnostumaan ja innostumaan, pysähtymään taiteen äärelle, keskustelemaan taiteen herättämistä ajatuksista ja kuuntelemaan toisia. Taide tarjoaa turvallisessa ympäristössä vaihtoehtoisia tulkintoja maailmasta ja kiinnostavia näkymiä tulevaisuuteen. Taidetestaajien testausalustalle www.taidetestaajat.fi nuoret ovat käynnin jälkeen jättäneet ilahduttavaa ja kriittistä palautetta sekä antaneet kokemukselle keskimäärin 3,5 pistettä asteikolla 1-5.

Kansallisgallerialle Taidetestaajat-hanke on ollut mahdollinen ainoastaan sille myönnetyn rahoituksen ansiosta. Taidetestaajia on lähtökohtaisesti suunniteltu moniammatillisesti kolmen museon yhteistyönä, yleisötyöyksiköiden toimesta. Hanketta on ohjannut Kansallisgallerian yleisötyön ammattilaisista koostuva ohjausryhmä. Hanketta on tukenut Kansallisgallerian varauspalvelu, talousyksikkö ja museoiden viestintäyksiköt. Taidetestaajat-hankkeessa on työskennellyt kolme korkeakouluharjoittelijaa, joista kaksi on tehnyt siitä opinnäytteen.

Hankkeen etuja

Taidetestaajat tuo opetusryhmiä museoihimme eri puolilta maata ja läpi vuoden. Ennen Taidetestaajat-hanketta Kansallisgallerian kolmessa museossa vieraili perusopetuksen koululuokkia pääasiassa lähialueilta, aktiivisten opettajien luotsaamina. Kauempaa saapuvat kouluryhmät vierailivat museoissa pääasiassa luokkaretkiaikaan toukokuussa, mutta silloinkin kaukaisemmat kävijät olivat erittäin harvinaisia.
Taidetestaajat mahdollistaa nuorille luokkaretkeilyä syvemmän, kouluopetukseen integroidun ja ikäryhmälle räätälöidyn taide- ja kulttuurielämyksen. Kyseessä ei ole verkon yli tapahtuva opiskelu, vaan taiteen kohtaaminen autenttisessa ja rakennushistoriallisesti arvokkaassa taidemuseoympäristössä. Taide auttaa artikuloimaan omia ajatuksia ja

kuuntelemaan muiden mielipiteitä. Taiteen äärellä on lupa kysyä kiperiäkin kysymyksiä. Samalla museovierailu tukee taidemuseoiden ja koulujen välistä yhteistyötä ja edistää OPS2016:n laaja-alaisia oppimistavoitteita sekä aktiiviseen kansalaisuuteen kasvamista. Taidetestaajat-hanke purkaa kouluvierailujen esteitä. Se kattaa matkakulut ja takaa maksuttomat kouluohjelmat, joiden puuttuminen on aikaisemmin ollut kouluille kynnyskysymys. Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton luotsaama ikäryhmähanke motivoi osaltaan kouluja osallistumaan yhteiseen hankkeeseen ja sen keskitetty viestintä ja matkanjärjestely tukee halua vierailla taidekohteissa, myös Kansallisgallerian museoissa.

Valtakunnallisesti koordinoidun ikäryhmähankkeen erityinen vahvuus on siinä, että nuoret pääsevät sen kautta kulttuuripalvelujen piiriin riippumatta koulun sijainnista, perheiden sosioekonomisesta taustasta tai kulttuurisesta harrastuneisuudesta. Samalla Kansallisgallerian museot tutustuvat eri puolelta maata saapuvien koulujen työskentelyyn ja opetuksen tarpeisiin, mikä on kansalliselle kulttuurilaitokselle arvokasta oppia. Kansallisgallerialle Taidetestaajien jatkuminen on tärkeää ja sen rahoitus on edellytys taiteen saavutettavuuden valtakunnalliselle toteutumiselle ja nuorten osallisuuden ja yhteiskunnallisen luottamuksen kehittymiselle.

Suomen Kulttuurirahaston, Svenska kulturfondenin ja lukuvuonna 2020-21 eduskunnan Taidetestaajille myöntämä valtionrahoitus on mahdollistanut tuhansille nuorille ensivierailun taidemuseoihimme. Monelle nuorelle kyseessä on ollut ensivierailu myös Helsinkiin. Taidestaajista on kolmen ja puolen vuoden aikana tullut eräänlainen sukupolvikokemus, joka ansaitsee jatkuvan rahoituksen. Toivotamme tervetulleiksi kaikki taidetestaajat ja erityisesti ilahdumme pitkän matkan vieraista.

Helsingissä 29.10.2020

Risto Ruohonen

Pääjohtaja, Kansallisgalleria